

Dorota Dąbrowska
Beata Kapela-Bagińska
Ewa Prylińska
Cecylia Ratajczak
Adam Regiewicz
Tomasz Zieliński

JĘZYK POLSKI

SZTUKA WYRAZU

podręcznik do liceum i technikum

zakres podstawowy i rozszerzony

część 2 pozytywizm

Spis treści

POZYTYWIZM

Tablica chronologiczna	8
O epoce	10
• Janina Kulczycka-Saloni, Alina Nofer-Ładyka <i>Literatura polska okresu realizmu i naturalizmu czytanie ze zrozumieniem</i>	21
Uchwycić rzeczywistość w sztuce. <i>Piaskarze</i> Aleksandra Gierymskiego	23
Pewność, rozwój, użyteczność – o filozofii pozytywizmu	26 R
• August Comte <i>Metoda pozytywna w szesnastu wykładach</i>	26 R
• John Stuart Mill <i>Utylitaryzm</i>	28 R
• Herbert Spencer <i>Jednostka wobec państwa</i>	29 R
Publicystyka pozytywistyczna	31
• Aleksander Świętochowski <i>My i wy</i>	31
• Piotr Chmielowski <i>Utylitaryzm w literaturze</i>	35
• Eliza Orzeszkowa <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i>	37
• Eliza Orzeszkowa <i>Kilka słów o kobietach</i>	40
• Agnieszka Graff <i>Świat bez kobiet</i>	44
Artykuł sztuka pisania	46
Erystyka, czyli chwyt wykorzystywane w dyskusji	47
Realizm w malarstwie infografika	50
Naturalizm w malarstwie infografika	52
Wobec przeszłości. Poezja Adama Asnyka	54
• Adam Asnyk <i>Miejmy nadzieję!</i>	54
• Adam Asnyk <i>Do młodych</i>	56
• Adam Asnyk <i>Sonet XIII</i>	57
Maria Konopnicka infografika	58
Poetycka i ludzka wrażliwość. Poezja Marii Konopnickiej	60
• Maria Konopnicka <i>Capri</i>	61
• Maria Konopnicka <i>Giotto</i>	63

Nowela i opowiadanie infografika	66
Stylizacja	68
Źródła i konsekwencje antysemityzmu. Maria Konopnicka <i>Mendel Gdański</i>	74
• Maria Konopnicka <i>Mendel Gdański. Obrazek</i>	75
• Łukasz Gorczyca <i>Dobry wieczór: naszym</i>	88
Bolesław Prus infografika	90
O władzy i nieprzewidywalności losu. <i>Z legend dawnego Egiptu</i> Bolesława Prusa	92
• Bolesław Prus <i>Z legend dawnego Egiptu</i>	92
• Xawery Dunikowski <i>Fatum. Dusza odrywająca się od ciała</i>	99
Bezwzględne oblicze kapitalizmu. <i>Powracająca fala</i> Bolesława Prusa	100
• Bolesław Prus <i>Powracająca fala</i>	100
• Marek Szymaniak <i>Tanio drogo kosztuje</i>	108
Okiem felietonisty. <i>Kroniki tygodniowe</i> Bolesława Prusa	110
• Bolesław Prus <i>Kronika tygodniowa</i>	111
• Marcin Wicha <i>Dzban</i>	116
Felieton sztuka pisania	118 R
Eliza Orzeszkowa infografika	120
Eliza Orzeszkowa <i>Gloria victis</i>	122
• Eliza Orzeszkowa <i>Gloria victis</i>	122
• Melchior Wańkowicz <i>Ziele na kraterze</i>	133
Powieść infografika	136
Eliza Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>	138
• Eliza Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>	139
Henryk Sienkiewicz infografika	162
Henryk Sienkiewicz <i>Potop</i>	164
• Henryk Sienkiewicz <i>Potop</i>	166
• Jacek Kaczmarski <i>Potop. Pan Kmicic</i>	192
• Stylizacja językowa na przykładzie <i>Potopu</i>	194
Miasto infografika	196
Bolesław Prus <i>Lalka</i>	198
• Bolesław Prus <i>Lalka</i>	201
• Michael Sandel <i>Czego nie można kupić za pieniądze.</i> <i>Moralne granice rynku</i>	219
• Paweł Smoleński <i>Dziś wrzuta na Reichu</i>	226
• Socjoklet na przykładzie <i>Lalki</i>	235 R
Protokół sztuka pisania	237
Fiodor Dostojewski <i>Zbrodnia i kara</i>	239

• Fiodor Dostojewski <i>Zbrodnia i kara</i>	241
• Przemysław Myszor <i>To nie był film</i>	262
<i>Zbrodnia i kara</i> Dostojewskiego opowiedziana językiem animacji	264
Honoriusz Balzak <i>Ojciec Goriot</i>	267 R
• Honoriusz Balzak <i>Ojciec Goriot</i>	268 R
• Jakub Małecki <i>Żaglowce i samoloty</i>	283 R
Melodramat w świecie pozorów. <i>Anna Karenina</i> Joe Wrighta	295
Wybrane zasady polskiej ortografii (cz. 1)	299
Podsumowanie	305
Indeks pojęć	309
Indeks osób	310

Kolorem pomarańczowym oznaczono wprowadzenia oraz podsumowania.

Kolorem oliwkowym oznaczono nawiązania.

Kolorem zielonym oznaczono tematy z nauki o języku.

hasło ► patrz s. XX – odnośnik do innych stron w podręczniku

R – treści z zakresu rozszerzonego

P – praca pisemna

Znak ■■■■■■■■■■■■ wskazuje, które rozwiązania należy zapisać w zeszytcie.

Uwaga. W podręczniku nie wolno zapisywać żadnych odpowiedzi, podkreślać ani zaznaczać rozwiązań zadań.